

การพัฒนาารูปแบบการจัดการหน่วยงานสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

นรินทร์ ศรีดอกไม้¹ ยุทธชัย บรรเทิงจิตร² ธีรวุฒิ บุญยโสภณ³ และ สันชัย อินทพิชัย⁴

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา พัฒนาและหาประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการหน่วยงานสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยมีขอบเขตของการวิจัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของรัฐ การดำเนินงานอาศัยกระบวนการหลากหลายวิธีประกอบด้วย การศึกษาเอกสาร งานวิจัย กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง การเข้าร่วมสัมมนา การสำรวจภาคสนาม การสำรวจข้อมูล สังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม หลังจากนั้นจึงเริ่มดำเนินการวิจัยด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารและผูปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องจากสถานศึกษาและสถานประกอบการ ถึงสถานภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษาของประเทศไทย แล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรค โดยทำการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการหน่วยงานสหกิจศึกษาแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย ด้านโครงสร้างการบริหารหน่วยงานสหกิจศึกษาและด้านกลไกในการสนับสนุนการดำเนินงาน กระบวนการพัฒนาและจัดทำองค์ประกอบของแต่ละด้านได้ทดลองและประเมินผลหาประสิทธิภาพด้วยการประเมินความพึงพอใจหรือการยอมรับของกลุ่มตัวอย่างต่อรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จากนั้นจึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะ แล้วทำการปรับแก้ไข สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดหน่วยงานสหกิจศึกษานั้น สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดทำหรือดำเนินการ คือ ด้านโครงสร้างการบริหารหน่วยงานสหกิจศึกษา หน่วยงานสหกิจศึกษาและองค์กรบริหารงานสหกิจศึกษาควรแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ หน่วยงานกลางระดับมหาวิทยาลัย หน่วยงานระดับคณะและหน่วยงานระดับภาควิชา ส่วนด้านกลไกในการสนับสนุนการดำเนินงานสหกิจศึกษา ต้องจัดทำหรือดำเนินการได้แก่ การจัดประชุมสัมมนา การจัดทำเอกสาร สื่อประชาสัมพันธ์ การจัดทำประกาศ ข้อบังคับและการจัดทำคู่มือรองรับการดำเนินสหกิจศึกษา

คำสำคัญ: การจัดหน่วยงานสหกิจศึกษา, โครงสร้างหน่วยงานสหกิจศึกษา, การดำเนินงานสหกิจศึกษา

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

² รองศาสตราจารย์ ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

³ ศาสตราจารย์ ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

⁴ รองศาสตราจารย์ ภาควิชาครุศาสตร์โยธา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน โทร. 08-1912-5884 อีเมล: nsd@kmutnb.ac.th

The Development of the Managing Model of the Co-operative Education Department in Academic Institutes

Narin Sridokmai^{1*} Yuthachai Bunterngchit² Teravuti Boonyasopon³ and Sunchai Inthapichai⁴

Abstract

This research aimed to study problems regarding co-operative education, to develop and to study efficiency of the managing model of the co-operation education units in universities. The subjects of this research composed of science and technology governmental universities. Various research-based processes were conducted including studies of documents, laws and regulations, attending seminar, survey and non-participate observation. The research process was commenced by in-depth interviewing the executive administrators and involved operators from universities to analyze current situation of management of the coop program in Thailand. All data obtained was analyzed in term of weakness, strength, opportunity and treat as well as successive factors. The management of the coop program was synthesized into 2 parts namely: administrators of the program and supporting mechanism. The developed model with composition in all aspects has been used and assessed satisfaction by the research subjects and thereafter recommended by the experts. The model was then adjusted and edited according to the experts' recommendation. In conclusion, the development of the managing model of the co-operative education department in academic institutes comprised of an administration and the coop program division. The administrations are divided into three levels namely: university level, faculty level, and department level. Supporting mechanism to manage the coop program including seminars, document, promoted media, announcement and regulations, as well as manual for the coop program management.

Keywords: the coop program management, the coop program division structure, the coop program implementation

---

¹ Doctoral student, Department of technical administration, Faculty of technical education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

² Associate professor, Ph.D., Department of industrial engineering, Faculty of engineering, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

³ Professor, Ph.D., Department of Teacher training in mechanical engineering, Faculty of technical education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok.

⁴ Associate professor, Ph.D., Department of teacher training in civil engineering, King Mongkut's University of Technology North Bangkok.

* Corresponding Author Tel. 08-1912-5884 Email: nsd@kmutnb.ac.th